

Kiadóhivatal:
Báter-nyomda, Kaszinobázár
épület
Az előfizetési pénzek és hir-
detések ide küldendők.
HIRDETÉSEK
legjutányosabb számítással,
díjzabás szerint.
Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:
Bezerédj István-utca 5 szám.
Ide küldendők a lapot érdeklő
összes közlemények.
ELŐFIZETÉS:
egész évre 10 kor., félévre 5 k.
negyedévre 2 kor. 50 fill.
NEPTANITÓKNAK,
ha az előfizetést egész évre
előre beküldik: 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Felelős szerkesztő:
BODNÁR ISTVÁN.

Belmukatársak:
JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja:
BÁTER JÁNOS NYOMDÁJA.

A kisipar jövője.

A magyar kézműiparnak meglehetősen szép multja volt, a jelene azonban tengődés s hogy lesz-e jövője, az sok mindentől függ. Az iparosok pécsi kongresszusán *Szterényi* államtitkár 2 és fél óras beszédben vázolta a jelenlegi kormány terveit s ezért a megjelentek részéről lelkes óvácziókban volt része.

Az államtitkár a kisipar hanyatlásának legfőbb okát abban látja, hogy későn jutottunk annak tudatára, hogy a kisipar megmentése nemzeti feladat. Akkor tehetünk volna érdekében legtöbbet, amikor az olcsó és gyors közlekedési viszonyok még nem könnyítették meg a gyári termékek széthordását. Senkise várja tehát ma már azt a lehetetlenséggel határos esodát, hogy a kisipart a régi formájában és eszközeivel oly erőre kapassuk, hogy az verseny és életképes legyen az olcsóbb gyári termeléssel szemben, de igenis törekedjenek arra, hogy a gyáripar kiegészítő része legyen a kisiparnak, vagyis mint Franciaország teszi: minden kisipari műhelyből nem kolosszális gyárat, de tulajdonosából középiparost kell nevelni s így a gyárat, mintegy decentralizálni. Nálunk ma már le kell számolni azzal, hogy a kisipar tekintélyes része teljesen elgyengült s ebből a helyzetéből kiemelni újabb termelő tényezővé tenni, igen bajos. 467,298 önálló iparosüzlet közül ma már 301,075 van olyan, amely semmiféle segédszeméllyel nem dolgozik. Mint más államoknál, nálunk is a tőke szegénységre, a kereskedelmi szervezet s a technikai fejlettség hiányára lehet a bajok főokát visszavezetni. A tőke szegénységén Anglia s Németország példájára a szövetkezet eszméjének kultiválásával lehet segíteni. Anglia kisipari szövetkezeteinek ma már 10 millió korona termelése van két csoportban. Németországban 229 anyagbeszerzés, 122 raktár, 70 kizárólagos raktár, 210 termelő, 206 gépműhely állott fenn 200 ezer kisiparos szövetkezése folytán. Nálunk bár a kormány minden lehetőt megtett, csak 60 szakcsoporthal 129 ipari szövetkezet alakult; az idén 1 és fél millió koronát adott a szövetkezeteknek, a gépektől eltekintve. De

eredmény csak akkor lesz, ha nem elszigetelve, hanem egy-egy iparág képviselői együttesen úgy szervezkednek, hogy nyersanyag szükségletüket egy helyről jóval olcsóbban szerezhessék meg. Három nagy terünk van ipari szövetkezés előmozdítására. Ilyen alapon szervezve pl. a magyar asztalosipart egy csapásra regenerálhatjuk, a 15 millió behozatalt egy csapással megszüntethetjük. Évenként 30 milliót küldünk a konfekcióért külföldre, ez magyar szabó iparosokkal, magyar szövőgyárakkal pótolható, épügy a 10—14 millió évi czipőbehozatalt magyar gyártmányokkal pótolhatnók. Ezen terv gyakorlati megvalósításához nincsen az az áldozat, melyet a kormány sokalna. Mindez azonban csak úgy érhető el, ha a kereskedelmet is bevonjuk a szövetkezetek támogatására. A kereskedelem ellen tenni öngyilkos politika lenne, tehát az árusítást is ennek segítségére hívásával, országosan kell szervezni.

A technikai fejlettség előmozdítását az állam gépek adományozásával akarja elősegíteni. A múlt évben 700,000 korona értékű gépet adtak ki. 1000 iparos az állam gépjén dolgozik. De nagy hiba, hogy iparosaink nagy része tanulni nem akar. A szaktanfolyamoknak alig van hallgatójuk, pedig a kisipar tönkre jutásának oka volt az elméleti képzettség hiánya is, a *számvetés* és *könyvelés* nem ismerése, mert a legtöbb iparos nem tudta kiszámítani, hogy mibe került neki a munka.

Nagy sebe a kisiparnak az inas kérdés. A 467,297 önálló iparos közül 64-42 százalék teljesen segédszeméllyel nélkül dolgozik. Vagyis 166,273 önálló iparosnak csak 105,984 inasa van. Horvátországban még szomorubb az eredmény 100 segédre csak 58 inas esik. Ez a legszomorubb része a kisipari bajoknak mert ez azt mutatja, hogy még élünk, de a jövő nincs biztosítva. Más országok erőlyesen, céltudatos eszközökkel belenyúltak a tanonezkérdésbe. Bäden, Svájc minden tanonez után 150—300 márka állami hozzájárulást ad — a 3—4 tanuló évre. Tanonez otthonokat is létesítettek.

Az állam ezen a téren is segíteni kíván. Akeziót fejt ki az iparoktatás terén, minden gőczponton szakiskolákat szervez s

ezekhez technológiai muzeumokat, hogy így a kisipar mindenütt tanácsot és oktatást nyerjen.

Legközelebb négy törvény kerül a ház asztalára. Az ipari, munkástügyi, vasárnapi munkaszünet, s a tisztességtelen versenyről szóló törvény. A kisipari vonatkozású fontosabb pontok: a képesítés, inaskérdés kapcsolatban az oktatással, munkások viszonya a munkaadóhoz, a munkaadók szervezete, vásárügy, munkaközvetítés, a sztrájk ügy.

A kontárság ellen való védekezés céljából be akarják hozni a mester vizsgát. Inast csak az tarthat, aki a mester vizsgát letette.

Inas is csak az lehessen, ki az elemi iskola 4 évét elvégezte, vagy beigazolja a szükséges ismeretet. Szabályozva lesz az inas tarthatás joga is.

De a mi az ipartörvény revízióját illeti annak legsarkalatosabb pontja, hogy minden kisiparosnak kötelezőleg ipartestületbe kell tartoznia. Budapesten szakonként, vidéken pedig általános ipartestületeket szerveznek. A járásokban, a hol ma a főszolgabírák vannak, járási ipartestületek alakulnak, de a segédek és munkások is ugyanilyen szakszervezetet kapnak. Az ipartestületi jegyzői állást közhivatallá teszik. Az autonóm testületek iparfelügyelőt kapnak. A kormány gondolkodik a vásárok csökkentésén, mert az iparos rendszerint többet elkölt ott, mint a mennyit keres. A munkaközvetítést ingyenessé, de közhatóságivá teszik. Ki kell venni a magán kézből a cseléd közvetítést is.

Külön sztrájk törvényt nem csinálnak. A sztrájk jogot el nem ismerni egyenlő az emberi jogok sárba tiprásával, de a múlt éven is 1.500.000 munkanap telt el e miatt semmit tevésel. Az alap tehát a sztrájkjog elismerése, de a hol hatását és kárát nem a munkaadó, hanem a közönség érzi, mint vasutak, vízi, tüzoltó, közvilágítás sat. üzemeiben, ott a sztrájkot drákok intézkedéssel kell lehetetlenné tenni, mert meg nem engedhető, hogy a víz, világítás, vasut lezárassék, amikor erre külön szabályokat lehet alkotni, amikor erre *független bíróságot* lehet szervezni és az állapítja meg, hogy a munkafeltételek megfelelőek-e. Ki kell zárni a bojkottot, a fekete lisztát és önálló ipar és kereskedelmi bíróságot szervezni.

TÁRCZA.

A vén fali óra.

Öreg óra öreg korcsma falán,
Száz éves is régen elmúlt talán.
Itt-ott van meg rajta még a festék,
Leszedte már a hosszú öregség.
Az időt se láthatni meg róla,
Mert letörött mindkét mutatója.

De nem is jár. Áll, pihen magában,
Elfáradt az örökös munkában.
Tán egészen halottnak is néznek,
De ha egy kis rejtett alkatrészt
Megmozdítja egy mulató diák,
Elbűg lassan egy bús melódiát.

Oly jól esik nekem ezt hallanom,
Elmerengek a régi dallamon
És úgy tetszik, hogy fülemben cseng még
Egy régi dal, — halványuló emlék!
Öreg óránk zengte azt, hejh, régen,
Gyermekségem boldog idejében.

Édes anyám, az az áldott asszony,
Gyakorta, hogy engem mulatlasson,
Megölelt és fölvevett az ölébe
S míg szememet csókokkal hinté be,
Az órához lassacskán odavitt
S megérintett az alján valamit.

Mire lágyan fölsendüle a dal
S én hallgattam néma áhítattal.
Jaj, de tetszett, jaj de szépen szóla,
A szememet le se vettem róla,
Mig a zene végét el nem érte,
S megcsókoltam jó szülőmet érte.

És ez így ment hosszú időn által,
Igy mulattunk jó öreg óránkkal,
Hanem egyszer elakadt a nóta
És sohasem hallottam azóta.
Vén jószágunk egy szép őszi reggel
Olcsó pénzen árverésen ment el.

Hogy mi történt, én nem is gondoltam,
Nem tudtam, hogy mi van a dologban?
»Ne vigyék el, kedves bácsik!« — mondtam,
Egy, közülök rám rivallt gorombán:
»No, nézzék el ezt a kis ostobát!« . . .
Kinevelték. És szólt a dob tovább . . .

Öreg korcsma megvevett lakója,
Félig halott, rozzant fali óra!
Middn nótád andalítón zenge,
Te juttatad mindezt az eszembe,
S bár lelkemnek fájnak ez emlékek
Mégis . . . mégis . . . megköszönöm néked!
LÁSZLÓ ANDOR.

A fülesli Jákob.

Irta: Pataky István.

(Folyt. és vége.)

— Mit tegyünk? kérdé otthon Jákobot Réchei.

— En egy másik levelet be fogok vinni uram akárhogy is. Ennek módját már én tudom. Ehhez kell, hogy négy zsidó részére vegyünk gyerekjátékokat.

— Az négy nap alatt itt van Pozsonyból.

— Nem feltétlenül szükséges, de mégis szeretném, ha valami panasszal elfoglalni lehetne Menyhárt polgármestert, úgy, hogy esetleg neki a királyhoz kellene menni, lehet ez?

— Lehet.

Nagyjából ez a kereskedelemügyi miniszteri államtitkár nagyszabású beszédjének a magva. Egy sereg új dolog, údvös ujtás, így csakugyan nem csodálhatjuk azt az óriás hatást, amelyet keltett. A kongresszus annyira kimerítőnek és megnyugtatónak találta a kijelentéseket, hogy mellőzte a megvitatásra kitűzött 9 pont meghányását, vetését is s belenyugodott abba is, hogy az önálló vámterület 1917-ben kezdődjék.

Nem mondjuk, hogy mindezt nem jól cselekedte. A szép tartalmas program, előadójának hatalmas tudása, a kiérezhető jóakarát, segíteni vágyás megérdemelte ezt a kis óvációt. Mi azonban sokkal jobban szeretnénk, ha iparosainkat nem lehetne olyan könnyen, bármily becsületes ígéretekkel is — megnyugtanni. Bizonyos tekintetben az önállóság hiányára mutat ez s félünk, nagyon félünk, hogy őket is meglepi a magyar baj, a továbbiakkal való nem törődés, ama bizonyos Budhista nyugalom, amely az érett gyümölcsnek csak a szája pottyánását várja. Végtelen hiba lesz pedig mindent az államtól várni, a magyar iparososztály ereje első sorban mégis csak önmagában van, mert ha nem úgy van, akkor a legnagyobb állami támogatással sincsen a magyar iparnak semmi jövője.

Kamatláb emelés és a hitel-szövetkezetek.

Németország gyors és hatalmas ipari fejlődése, az orosz-japán háborúból származó nagy orosz kölcsönök és az amerikai trösztök küzdelme Roosevelttel ellen, oly pénzügyi szükségletet teremtettek, hogy a pénzpiacra a múlt év őszén kezdődő feszültség egész Európában hatalmas mérvet öltött.

Ennek a pénzdrágaságnak közgazdaságra való felette hátrányosságát mi magyarok érezzük legsúlyosabban. Mert nem csak csirájában fojtja meg azon törekvést, mely a gazdasági önállóság létalapját képező magyar ipar megteremtésére irányult, hanem az osztrák magyar banknak, a mely a múlt évben még arra is vállalkozott feladatán kívül, hogy a Berlinbe szállított hatvan métermázsas aranyával Európa, főként Németország pénzpiacán felmerült zavarokat eloszlassa, azon magatartása, hogy a bankkamatlábát $4\frac{1}{2}\%$ -ról 5% -ra emelte fel, de leginkább azzal, hogy a hitelnyújtást erősen megszorította, nemcsak az apró cseprő korona szövetkezeteket juttatja válságos helyzetbe,

de megbénítja már virágzó iparvállalataink működését, (pl. malomiparunk) zavarokat okoz még meg nem izmosodott, elég tőkével nem rendelkező kereskedelmünkben, nagy eséseket idéz elő értékpapirjainknál és ami a hullámgűrű végén van, de reánk mint mezőgazdasági államra a legveszedelmesebb, a gabona és bor értékesítésének idejében, a drága pénz és hitel korlátozás, megvonás miatt, kereslet hiányt teremt. Már pedig a kereslet szünetelése a pénzre utalt kiscgazdára felette súlyos helyzetet teremthet. A fizetési kötelezettségek egész halmaza vár kiegyenlítésre a kiscgazdánál október és november hónapokban; vajjon miként felelhet meg annak, ha a termést illetőleg csak alig közepes évben, terményeit nem értékesítheti, vagy csak illő áron alul kényszerből, mert különben kikerül lába alól az a darab föld, a melyet a parcellázás földzorsója mellett szerzett magának.

A kis embereket ebből a veszedelmes helyzetből az 1898. XXIII. t. czikk alapján létesített, nagy állami kedvezményekben részesített „Országos Központi Hitelszövetkezet” és a kebelébe tartozó hitelszövetkezetek volnának hivatottak megmenteni.

A vidék kisiparosainak és gazdáinak ezen országos és vele szoros kapcsolatban álló szövetkezetek nyújthatnának árukra, terményeikre hitelt a takarékok magas kölcsönöi helyett.

Ámde a magyar szövetkezésben még nem rejlik olyan hatalmas erő, mint a németben, az „Országos Központi Hitelszövetkezet” nem teszi meg azt, nem is teheti, a mit a berlini „Preissen Cassa” megtett, hogy mikor a bankok kamatlába 7% volt, akkor is 4% mellett adta a kölcsönöket fiókjainak, mert a vezetőség átértékelte az intézet rendeltetését, hogy nem a nyereség nála a cél, hanem a segítség.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatósága augusztus 1-ével a már amúgy is magas $5\frac{1}{10}\%$ -os kamatlábát a kebelébe tartozó szövetkezetekkel szemben 6% -ra emelte fel, azon indokkal, mert az Osztrák-Magyar bank kamatlábát $4\frac{1}{2}\%$ -ról 5% -ra emelte. Ezen határozatával az Országos Központi Hitelszövetkezet nemcsak maga tért el valódi rendeltetésétől, a melynek fejében hozta pedig 1898. évben a nemzet vele szemben a kicsinynek nem mondható áldozatokat, de lehetetlenné teszi és tette a kebelébe tartozó 1900—2000 hitelszövetkezetnek is olyan irányban való működését, a mely érdemessé teszi őket az állami kedvezményekre és a

mely jogosultságuknak alapját képezi. Mert 6% -os visszleszámitolási kamatláb és $1\frac{1}{2}\%$ árfolyam veszteség levonás mellett, tagjaiknak csak 7, a hol az üzletkezelés költségesebb, $7\frac{1}{2}\%$ mellett nyújthatnak kölcsönt, tehát ugyanolyan drágán, mint az adókkal tulterhelt bankok. Már pedig a szövetkezés elveszti a talajt lábai alól (legalább a biztos alapon nyugvó kihitelezésnél), a mikor drágábban nyújt kölcsönt a takarékoknál, a mikor a pénz olcsó és a viszonyok rendese és egyforma drágán, sőt nagyobb költségnél drágábban, a mint a pénzpiacra árhullámzás áll be.

Nem állt módomban az Országos Központi Hitelszövetkezetnek az 1907 év első feléről összeállított mérlegét látni, így tehát csak a múlt évi mérleget vehetem figyelembe akkor, amidőn helytelenitem az „Országos Központi Hitelszövetkezetnek” azon eljárását, hogy a múlt év őszén $\frac{1}{10}$ százalékkal, most pedig újból négytized százalékkal emelte a kölcsön kamatlábát. A szövetkezetnek a múlt év végével 5.847,200 korona alapitőke áll rendelkezésére négy százalék, 25.753,884 korona részben négy és fél, részben négy százalék, (tőke k. adóval 4-95, 4-40) 5.700,000 kor. kamatozó kötvény 5 százalék, 1.780,000 korona négy és fél, 13.930,000 korona négy és egynegyed százalék mellett, csak 2.738,921 korona 38 fillér jelentkezett, mint visszleszámitolt összeg. Ha figyelembe vesszük, hogy a múlt évben 4 és fél százalék visszleszámitolás mellett kifizetett 1.334,890 koronát, akkor 5 százalék melletti leszámítás 148,330 korona több kiadást jelentene a szövetkezetre, a négytized százalék emelés pedig tekintettel arra, hogy csak a vidéki szövetkezetek közel 72 millióval tartoztak, 288,000 korona jövedelem többletet eredményez, tehát majdnem kétannyit, mint a kiadás. A fent felsorolt adatokból látható, hogy 5 és fél százalék kamatlábbal is eredményt lehetne elérni, ha nem bénítaná meg a szövetkezet működését az, hogy igen nagy üzleti költséggel dolgozik daczára az adó, bélyeg és portómentességének. A személyzet fizetése 600,000 koronánál többet tesz ki, a dologi kiadások közel 200,000 koronát. A fizetések tehát a bruttó jövedelemnek 20 százalékát, a kamajövedelem (1.143,000 koron.) 53 százalékát emésztik fel. A magyar általános Hitelbank melynek üzletága sokkal többféle és bonyos, dalmasabb, 9.481,313 korona bruttó nyereségből csak 788,671 koronát költ el a személyzet fizetésére, tehát még 9 százalékos sem. Akárhogy nézzük a dolgot ezen össze t

A többi az én gondom.

Azonnal keresetet adott be Réchei mankábüki Horváth György Sopronmegye alispánjához, hogy Menyhárt parancsára Pichler András alkapitány az ő Jákob nevű füleszi zsidóját nem engedte be Sopron belvárosába. Réchei személyesen kérte az alispánt, hogy a polgármestert keresetének sürgős elintézésére hívja fel.

Mit akarsz azzal a zsidóval? kérdi az alispán.

— Bátyám — felelt Réchei — ez személyes sérelem, birtokom felét adnám érte, ha bemehetett volna a zsidó.

— Hm. Nem értem, de megteszem.

Menyhárt pedig azt tette, hogy a keresettel egyidejűleg ment III. Ferdinándhoz. Majd megmutatja ő, hogy kinek lesz igazsága. Hanem mikor ő kilépett Sopronból, Jákob már azt tudta. Ismét átvett egy levelet Récheitől, amelyben megállapította, hogy december 23-án Sopronon kívül szánnal fogja várni Erzsébetet, s meg sem állnak az örök hűség fogadalmaig.

Jákob ezután az őt részre osztott áruk

kal elment Nagymartonba. Nagymarton gróf Esterházy Pál Tolnamegye főispánjaé volt, akinek zsidai akadály nélkül mehettek Sopronba, azonban hogy valahogy nagymartoni zsidók képiében más zsidók is be ne mehessenek Sopron városába, köteles volt minden zsidó a nagymartoni keresztyénbirtól ezédulát vinni és felmutatni. Na hát egy ezédulát nem oly nehéz volt keríteni.

December 23-án egy szép téli nap reggelén vagy 8 nagymartoni zsidó kért bebocsátást Sopron városába. Ezek közül őt a belváros bejáratáért járó 8—8 pénzt fizette le. Valami gyerekjátékokat árultak.

Hogy, hogy nem, mind az őt a polgármester lakása előtt kapott vevőket, s úgy látszik, hogy oly jutányosan árultak, hogy a közéjük tolongó emberektől nem szabadulhattak. Volt volna csak otthon Menyhárt polgármester uram, majd szétkergették volna őket a muskétások, de így még azok is a zsidók köré gyűltek. Ez persze nem ment zaj nélkül s az emelet ablakai is megnyitáltak.

Amint meglátta ezt az egyik zsidó: elkiáltotta magát: ezek mind Réchei füleszi birtokán készültek. Akkor az a zsidó a maga batyiját odaadta egy másiknak, ő pedig a

tömeg közt kifurakodva az utca vége felé indult, miközben többször felnézett az ablakra és integetett a kert felé.

Menyhárt Erzsébet de Zuanna megértette a jelt s a kertenél várta Jákobot.

Elofvasta a levelet s aztán mondta: megyek.

Alig egy fél óra múlva kijött meleg bundájában s mintha sétálgatna, elindult s kiért a külvárosba. Ott egyszerre 8 zsidó termett előtte, akik 10—12 lépéssel megelőzték. A kapunál 7 zsidó visszamaradt s a katonáknak ugyszólván ajándékokat osztogattak, úgy, hogy azok a zsidók köré gyűltek. Ez alatt egyik előre ment s valami piros kendőt elővéve lobogtatta, míg Erzsébet ugyszólván észrevétlenül ért ki a szabadba.

Nem sokára egy négy lovas szán sietett elő, mintha a városba igyekeznek, de amikor Erzsébet közelébe ért, ott hirtelen megfordult és Erzsébet csakhamar eltűnt a farkas bundák tömegében és a szán repült, repült s meg sem állt csak ott, hol a lelkes áldást osztogat

Ugyanaznap érkezett meg Menyhárt Péter, III. Ferdinánd levelével, mely sze-

Fekete Hugó Szekszárd, Kaszinó-bazár

Női- és gyermek-kötények, harisnyák, ingek, gallérok, nyakkendők, ajándék-, disz- és játéktárgyak nagy választékban.

oly nagy, amely semmiesetre sem alkalmas arra, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet megerősödhesse úgy, hogy az 1898 évi XXIII-ik törvényzikkben levő várományoknak megfelelően, hogy az igazgatóságának ne csak a jó szándéka legyen meg a kisembereken segíteni, de módjában is álljon neki, mint múlt évben a „Berlini Preissen Cassának“ A mai nehéz helyzet irányította a figyelmét az Országos Központi Hitelszövetkezet felé, nem a nemes intézmény iránti rokonszenv hiánya adta kezembe a tollat, hanem éppen az vezetett, hogy igénytelen soraimmal felhívjam figyelmét megynék volt főispánjának Széchenyi Sándor grófnak, a szövetkezet elnökének és így szolgáljam nem csak a kisgazdáknak, de azoknak a hitelszövetkezeteknek érdekét is, a melyek az Országos Központi Hitelszövetkezet tagjai és amelyeknek működése veszélyeztetve van már a 6 százalékos kamatlábal is és fennakadhat teljesen, ha az Osztrák-Magyar Bankot esetleges újabb kamatláb emelésében a hitelszövetkezet is követné.

s.

A népiskola fontos feladata.

Most mikor az új népiskolai törvény folyó év július hó 1-én életbe lépett, időseirűnek találok, hogy e fontos és nagy horderejű kérdéssel behatóbban foglalkozzam. Fontos, de egyszersmind szép és nemes feladata volt a népiskolának mindenkor, kivált képpen pedig a jelen korban nem vitatható el annak a népek és nemzetek életére való nagy kihatása. Hisz a népiskola, az értelmiség fejlesztése s az ifjuság helyes nevelése által, az igaz műveltség terjesztésének és meghonosításának alapvetője. Ki vonhatná azért kétségbe a népiskolának fontos feladatát?

Fontos feladat vár a népiskolára mindenekelőtt annak a családra való nagy kiható erejénél fogva. A gyermekek, mint a családnak isteni adományai, csak akkor bírnak becses értékkel, nagy jelentőséggel, ha a testfejlődéssel lépést tart a szellemi, vagy lelki kiművelés is. Hogy e tekintetben minő fontos jelentősége van különösen a népiskolának, ki merné azt korunkban kétségbe vonni? Valóban fontos, sőt mondhatnók az egész életre kiható nemes hivatás az, amit a népiskola a család szellemi jólétének létrehozatalában teljesít! Igaz, hogy a családi nevelésnek az iskolaival karöltve

kell járnia, a mit az egyik épít, azt a másik le ne rongosza.

Ha tehát a gyermek, mintegy a családban szívja már magába a *nemes lelket, a tiszta jellemet*, úgy ezt fejleszteni, megerősíteni s szilárdítani a *népiskola van hívva*. Alig képzelhető azért, minden tekintetben *jó és feddhetetlen ember*, a ki nem a *tiszta szeretettől áthatott, jellemes családban* szívta mintegy magába e lelki kinészt. Hogy tehát e szellemi s lelki adomány, az *egyes egyén*, valamint a *családok közös kincsévé* váljék, kell hogy a népiskola, mint szellemi tényező, a családra ezen áldását terjesztő működésével, de különösen gondos nevelésével, kihasson. *A család a népiskolával együtt adja az első nevelést*, kell tehát, hogy az egyik a másikat kölcsönösen támogassa s kiegészítse, csak így lesz sikeres a népiskolának a családra való áldásos befolyása. Azért már a régi világban közmondássá vált: „A mely ízt az új edény nyert, megtartja azt mind végig.“ Vagy más szavakkal, a mely nevelést a család és iskola által ifju korunkban nyertünk, aggkorunkba is elkísér az bennünket. Hogy a népiskola, mint a szellemi tehetségek fejlesztésének s a műveltség alapvetésének nélkülözhetetlen kiható erővel bír, ennek igazságát különösen korunkban tudják kellőleg mérlegelni. Hisz már *Pestalozzi* is, a nagy pedagógus, ki a szemléltető tanmód létesítésével, a praktikus nevelési módszert életbe léptetni igyekezett s a népiskola külső és belső emelésére a helyes utat jelölte ki, a népiskolát a legalsóbb néposztálynak szellemi találmányává, s így az összes családoknak talismányává tette.

Fontos feladat vár a népiskolára, tekintve annak nagy kiható erejét, nemcsak a *családra*, de egyszersmind az *egyházra* nézve.

A népiskola, mint nyilvános intézet, növendékeinek a tankötelezettség ideje alatt (6-15 év) azon ismereteket nyújtja, melyeket minden állásban az erkölcsiség legesélyesebb fokán álló népek szükségelnek. A népiskolának kezdete ilyen tekintetben, az átmeneti századokba, (16 és különösen 17) a középkorból az újkorba való átmenetbe esik. A reformáció létrejötte előtt az általános népiskola eszméje csak szörványosan, kevés ihletett szellemmel, mintegy homályosan nyilvánult. Így gondolkodott például Nagy-Károly. Azonban a középkori *scholasticismus* a gondolkodásnak ily magas pozicára emelkedni nem volt képes; mert ideálja nem az emberiségnek szellemi magaslatra való

emelése volt, hanem az akkori egyházi-orthodoxiához való lebilincselés.

A reformációval azonban megszületett az általános népművelésnek szüksége. A biblia olvasásra odaadva a nép kezébe, átalakult az egész oktatási rend.

Nagy szolgálatot tettek, a *népiskola fontos feladatát tekintve*, egy Comenius, egy Spener és Francke hírneves paedagógusok, a műveltségnek a családokban való terjesztésével s a szabad gondolkodó és vizsgálódó egyházas szellemnek azokban való meghonosításával.

Fontos feladat vár végre a népiskolára, tekintve annak nagy kiható erejét, végre az államra nézve is.

Európa összes művelt államai manapság a népiskolára, s így a népoktatásnak magasabb nivóra való emelésére fordítják nagyon helyesen főfigyelmüket. E tekintetben, hazánkban nagy lendületet okozott az 1868. évi népoktatási-törvény. Az államnak nemcsak kötelessége, de saját jól felfogott érdeke is azt követeli, hogy a fontos feladat, melyet a népiskolának az állammal szemben teljesíteni kell, a *hazafias szellem* ápolásában, nyilvánuljon. Biz, ha az *iskola*, mint fentebb említém, a *családnak* értelmesebb tagokat, az *egyháznak* hitbuzgó, erkölcsös *híveket* nevel, már ezzel is az államnak tesz nagy szolgálatot a költő eme kijelentése értelmében: Minden ország támasza és talpköve a tiszta erkölcs! *A népiskola fontos feladata az állam iránt* tehát nem lehet más, mint a *honszeretetet* ugyszólván az *ifjuságba belenevelni, azt kellőleg gondozni és ápolni*. Megmutatta ezt az 1870. évben viselt porosz-francia hadjárat, a mint erről Moltke és Bismark, nagyon helyesen azt jegyezték meg: „A német hadsereg győzelme a Schulmeisterek érdeme.“

A magyar törvényhozó testület az új népoktatástörvény életbeléptetésével a tanítófizetések rendezése által csak kötelességet teljesített, a mennyiben a néptanítók anyagi ügyét felkarolta, tudva azt, hogy méltó a munkás az ő jutalmára. De midőn az államsegély élvezetével az anyagi súlyos gondok alul felmenteni igyekeznek az állam a néptanítókat, jogosan megköveteli, sőt esküvel is kötelezi őket, hogy nemcsak mint a magyar hazának polgárai, de különösen mint néptanítók, hazafias szellemben, egész odaadó buzgósággal, neveljék az ifjuságot. Erre kötelez a keresztyén vallás is, mikor Urunk Megváltónk szavait hangoztatja: „Adjátok meg a császárnak a mi a császáré, és Istennek, a mi az Istené.“ Ha a népiskola fontos feladatát a család, egyház és állammal szemben ily irányban nemesen betölti, csak akkor folyhat minden, mint az irás mondja: „ékesen és jó rendben.“

Ha az egész vonalon, hazánk összes népoktatásában, ily fenkölt, hazafias szellem nyilatkozik meg, akkor az új népoktatástörvény nem lesz holt betű, mert csak akkor érvényesíti a népiskola azt a fontos feladatot, melyet attól minden jó hazafi elvár, hogy t. i. szellemi jólétet hozzon a családra, áldást az egyházra, dicsőséget és fényt arasszon drága hazánkra. Adja Isten, hogy úgy legyen! Így valósulhat meg azután nagy Széchenyink jóslata: „Magyarország nem volt, de lesz.“

Reichert Gyula.

VÁROSI ÉLET.

Képviselő-testületi ülés. Szekszárd város képviselő testülete f. évi augusztus hó 24-én, délután 2 órakor, a „Szekszárd Szálló“ nagytermében rendkívüli képviselő testületi ülést tart. Targysorozat: 1. Az ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére 2 tag kiküldése. 2. A városháza átalakítása ügyében kiküldött bizottság jelentése. 3. A szekszárdi csendőr-

rint gálósházi Réchei keresete elutasítandó, mert a zsidók a főurak joghatósága és védelme alá nem tartoznak, pártfogás alá nem vehetők és ha bárhova be nem bocsátják, a miatt pür nem indítható.

No hát ezt a pert megnyerte Menyhárt uram, nem is gyanítva, hogy a per kimenetele egyáltalán nem aggasztja Récheit.

Nagy bámulatára hallotta otthon, hogy Erzsébetet reggel óta nem látták s az egész városban nem találják.

Gyanakodni kezdett, hogy Pichler, távolléte alatt nem kellően vigyázott, de Pichler azt felelte, hogy csakis a főispán zsidai voltak a belvárosban.

— Akkor azok közt volt a megbízott, okoskodott Menyhárt uram.

De aztán elgondolva, hogy milyen fényes elégtételt kapott a királytól, a Réchei elleni elkeseredése alább szállott s nagyobb-nak látta a Réchei megaláztatását, mint mikor hozzá közeledni akart.

— Nagyon szeretheti Erzsébetet — gondolá.

Azért egész éjjel nem aludt.

Délelőtt egy négyes fogat állt meg a Menyhárt ház előtt s az ablakon kinéző

Menyhárt bámulattal ismerte meg a számról leszállókban Récheit és Erzsébetet.

— Most már nem lehet segíteni — mormogá — jó arcot kell vágni.

Azzal vendégei elé sietett és mintha minden az ő beleegyezésével történt volna, barátságosan arczon csókolta Récheit is.

— Nagy hunczut vagy Gyuri — szölt — de nem kellett volna szöktetni, két hó mulva én is neked adtam volna Erzsit.

— Higyjé aki akarja, — válaszolt nevetve Gyuri — az a fő, hogy a feleség mellett visszanyertem az oly nehezen nélkülözött jó barátot is.

Es ismét összeültek.

Az aztán természetesen, hogy egy hétig tartott a lakodalom.

Jákob, Mordechai fiának pedig maga Menyhárt adott menlevelet, hogy akarmikor bejöhessen Sopron kül vagy belvárosába. Azt azonban ő sem engedhette meg, hogy benn is allhasson, mert hát akkor még Sopron városában éjjelre nem volt szabad zsidónak bentmaradni.

— Persze, hogy ezt most már nem is kérdik, de amint a régi irások elbeszélnek akkorában ugy volt . . .

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testerőt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhöges, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mínt hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4.— korona

parancsnokság megkeresése, a városházának, a csendőrlaktanyával távbeszélő útján való összekötése iránt. 4. A Krón féle helyiség bérbeadása tárgyában megtartott árverés eredményének bejelentése. 5. Dr. Steiner Lajos ügyvédnek jelentése a Thaly Endre elleni perben. 6. A községi bíraskodáshoz helyettes-bíró kijelölése. 7. A községi számadás megvizsgálásáért járó tiszteletdíj kiutalványozása. 8. Eizler Manó állatorvos és Szabó János h. mérnök kérvénye, fegyvergyakorlatra való bevonulás miatt szabadságidő engedélyezése iránt. 9. A posta és távirat igazgatóság megkeresése építkezési ügyben. 10. Nagy Nándor kérvénye ingatlan átengedése iránt. 11. Vesztergombi Antal és Föglein Ferenc hasontárgy kérvénye. 12. A betétszerkesztő bizottság kérvénye, telekkönyvileg a város nevében álló, de nem az ő tulajdonát képező ingatlanok átadása iránt. 13. Illetőségi ügyek. 14. Komáromy Gyula beadványa a községi ügyek ellátása tárgyában.

HIREK.

— **A király születés napja.** A király születésének napját, mely ezuttal a 77-ik — Szekszárdon is megünnepelték. Reggel 4 órakor mozsárgyú lövések jelezték a nap jelentőségét. A középületek, magánházak lobogó díszöltöttek. Dél előtt 10 órakor ünnepi mise volt a belvárosi róm. kath. templomban, melyet dr. Fent Ferenc szentszéki ülnök, plébános végzett. A vármegye tisztikarát Döry Pál alispán, a város tisztikarát pedig dr. Hirling Ádám polgármester díszmagyarban vezette, ezenkívül résztvettek a misén a különböző hivatalok és intézetek tisztviselői is. A szentmise alatt a Szekszárdra összpontosított, mintegy 60 tagból álló csendőrszázad Sándor László szárnyparancsnok vezényletére többször sortűzet adott.

— **Szent István napja.** Szent Istvánnak, a magyar nemzet első királyának névnapját e hó 20-án, a szokásos módon, Szekszárdon is megünnepelték. A magánházakon, középületeken nemzeti színű zászlók lengtek s a különféle hivatalok tisztviselői — bár kevesebb számmal, mint 18-án — a belvárosi róm. kath. templomban misét hallgattak, melyet dr. Fent Ferenc belvárosi plébános, szentszéki ülnök mutatott be. Döry Pál alispán, Simontsits Elemér főjegyző, Hazslinszky Géza kir. törvényszéki elnök, Fischer Imre kir. ügyész díszmagyarban jelentek meg. Mise után Párkányi Nándor bajai ciszterci tanár magas szárnyalású beszédet mondott.

— **Személyi hír.** Simontsits Elemér vármegyei főjegyző hétfőn hazaérkezett szabadságáról s ismét elfoglalta hivatalát.

Hazslinszky Géza, kir. törvényszéki elnök hazaérkezett szabadságáról s Agoston István, kir. táblai bírótól, a helyettes elnöktől ismét átvette a kir. törvényszék vezetését.

Wigand János főgimnáziumi igazgató szabadságáról hazaérkezett, s az igazgatói teendőket ismét ő végzi.

— **Uj udvaritanácsos.** O Felsőge Fejérpataky Lászlónak, a Magyar Nemzeti Múzeum Széchényi országos könyvtára igazgatójának és budapesti tudományegyetemi nyilvános rendes tanárnak, ki Szekszárdon is gyakran megfordult muzeumuk vizsgálata céljából, kiváló tudományos működése, nevezetesen az említett könyvtárnak felvirágoztatása érdekében szerzett érdemei elismerésül az udvari tanácsos-i ezimmet adományozta.

— **Uj miniszteri tanácsos.** O Felsőge a magyarországi kincstári erdők kezelése szolgálati ágazatához Tomcsányi Gyula miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott erdőigazgatót Tomcsányi Lajos szekszárdi alapítványi főfelügyelő testvérét, miniszteri tanácsossá nevezte ki.

— **A tisztviselők országos kongresszusa.** A tisztviselők országos szövetsége jövő hó 21-én Szegeden kongresszust tart. A szekszárdi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség Krautsack József és Máthás Kálmán számtanácsosokat küldte ki képviselőül.

— **Esküvő.** Dr. Riesz József dombóvári orvos, f. hó 12-én, hétfőn tartotta esküvőjét a budapesti VII. kerület anyakönyvvezetőségénél Ondruss Etel urhölgygel.

— **Hitközségi gyűlés.** A szekszárdi róm. kath. hitközségi tanács és iskolaszék folyó hó 22-én dr. Fent Ferenc szentszéki tanácsos, belvárosi plébános elnöklete alatt ülést tartott, melynek főtárgya az újonnan szervezett 3 tanítói állás betöltése volt. A gyűlés megnyitása után a jegyzőkönyv hitelesítésére Kiss Károly táblabíró és dr. Hirling Ádám polgármester kérték fel. Ez után az elnök bejelentette, hogy az új tanerők részére az államszegélyre való igényt bejelentette, annak szabályszerű kérése csak a választás után lesz eszközölhető. Ennek tudomásul vétele után következett a gyűlés legérdekesebb tárgya, a tanítóválasztás. Az alkalmazásban levő tanerők részére az államszegély kérését elhatározták. A forgalomidő megkezdése tárgyában elhatározta az iskolaszék, hogy a beiratások szeptember 2—4-ig tartanak és az előadások 6-án kezdődnek. Az árvaházban levő tanköteles gyermekeknek az újárósi iskolába való felvételét megengedték. A pénztár rovanolás iránti intézkedéssel és a pénztárosnak szabadság adása iránti joggal a társelnököket, Mosgai Sándor újárósi plébánost bízták meg. A temetkezések rendjének tekintetében való javaslatot dr. Fent Ferenc, dr. Hirling Ádám és Nagy Györgyből álló bizottságot küldtek ki. Az iskolák számára való szénszállításra Mayer János kereskedő ajánlatát fogadták el. Apróbb adóírási ügyek elintézése után a gyűlés feloszlott.

— **Egyházmegyei gyűlés.** Mint már jeleztük, a tolnai ev. ref. egyházmegye f. év szeptember 9-én tartja közgyűlését Szekszárdon. A gyűlés helye a vármegyeház nagy terme. A tanácskozás kezdete d. e. 10 óra.

— **Szekszárdi rk. tanító és 2 tanítónő választása.** A szekszárdi rk. iskolaszék minden napi tanköteleseinek nagy száma miatt 1 tanítói és 2 tanítónői új állomás szervezését határozta el. Egyik az újárósbán, kettő pedig a bátaszéki-utcában lett felállítva. Az újárósi iskolában lévő tanítónő lakását alakították át iskolává, illetve egy új tanteremmé, így itt most 5 tanerő működik, a bátaszéki utcában pedig az iskola udvarán építettek 2 új tantermet, így itt 4 tanerő lesz alkalmazva. A rk. iskolaszék f. hó 22-én délután 5 órakor tartotta meg a választást a 3 új állomásra. Egyikre tanítót, a másik 2-re pedig tanítónőt választottak. A tanítónő állásokra 70, a tanítói állásra pedig 27, összesen 97 kérvény érkezett be. Az iskolaszéki tagok 1 kivételével mind megjelentek. A szavazás titkos volt. Leadott 21 szavazat. Orbán Juliskára 13, Kajos Erzsébetre 5, Kálmán Teréziára 10, Mányoky Saroltára 7, és Szabó Olgára 7, így a két új tanítónői állomásra Orbán Juliska és Kálmán Terézia választott meg. A tanítói állomásra Geiger János műzsi tanítóra 11, Hiller Gyulára 6, Serényi József 3, és Lakatos József 1 szavazat esett, így arra Geiger János választott meg.

— **Iskolatársak találkozója.** Szántó Ignác pálfai plébánosnál f. hó 12-én iskola társak találkozója volt. Azok a lelkes társak, kiket 1895-ik évben szenteltek fel, megjelentek, — kivéve Aulik Dávid, Éber Géza, Kis Lajos, Nunkovics Gábor és Szabó Géza, — s rajtuk kívül számos vendég hivatalos volt az összejövetelre, kik a szíves és barátságos házigazdánál jól érezték magukat. Felköszöntőkből hiány nem volt. A vendégek csak másnap oszlottak szét.

— **Hadapródok felavatása.** Sáfáry Leventét, néhai Sáfáry László p. ü. számtiszt hadapród fiát, mint végzett növendéket Pécssett e hó 18-án avatták fel; mint hadapród tiszthelyettes a brassói 24-ik honvéd gyalogezrednél fog szolgálni. Ugyanekkor avatták fel a szekszárdi származású Tannert Eriket is, ki a 69-ik cs. és kir. gyalogezrednél fog szolgálatot teljesíteni. Aug. 18-án a pécsi hadapródiskolát végzett növendékek közül a többek között Szabó László, Szabó Mihály nyug. szántói jegyző fia, szekszárdi lakos, tiszthelyettesé nevezetett ki, s a közös

hadügyminiszter által a Ferencz Ferdinánd főherceg 19. gy. ezredhez Bécsbe osztott be. A magyar fiúknak el kell foglalni az őket megillető helyeket a közös hadseregben, így tehetjük a tiszt kart idővel magyarrabbá.

— **Pénzügyigazgatósági hírek.** A Marosvásárhelyre áthelyezett pénzügyi titkár, Miclescu János, új állomáshelyére 22-én távozott el Szekszárdról. — Schiller Ottó számellenőr, volt nagyszombati jár. számvevő, ugyanekkor foglalta el hivatalát a szekszárdi p. ü. igazgatóság mellé rendelt számvevőségénél. — A pénzügyminiszter Erdei Lajos budapesti lakos, jogszigorlót, a szekszárdi m. kir. pénzügyigazgatósághoz végrehajtóvá nevezte ki.

— **Ankett az ipartörvény revíziója ügyében.** A kormány az ipartörvény revízióját tervezi, ezért szeptember hóban, Budapestre anketet hív össze. A pécsi iparos kongresszus az általa kiküldött sorába városunkból André István ipartestületi elnököt választotta meg.

— **Csendőrség áthelyezése.** A belügyminiszter a gyulafelelend csendőrsöt f. é. december 1-től Kurd községbe helyezte át.

— **Fogoly vadászat.** Tuskén e hó 13. 14. és 15-én fogoly és fűj vadászat volt, melyben résztvettek özv. Döry Jenőné, Döry Etelka, Fiáth Elemér báró, Inkey Pál báró, Mocsanyi Antal, Pejacevich Endre gróf, Reich Oszkár, Sztankovánszky Tibor, Döry Hugó és Döry Jenő.

— **Eljegyzés.** Deutsch Mór paksi gőztéglagyári üzletvezető eljegyezte Schwartz Rozsi k. a. Schwartz Leopold paksi kereskedő leányát.

— **Máv. üzletvezetőség Pécssett.** A kormány öt üzletvezetőség felállításán fáradozik s hír szerint ebből egyet Pécs is fog kapni. Így talán mi is kikapcsolódunk a zágrábi üzletvezetőség ügyköréből, aminek vegtelemül örvendenénk, mert a zágrábi üzletvezetőségnek mi mindég csak mostoha gyermekei voltunk.

— **Előleptetettapidias.** A pécsi kir. főügyész Farkas Ferenc szekszárdi királyi ügyészségi díjnakapidiját 1907 július 1-től kezdődőleg 2 koronáról 2 korona 50 fillerre emelte fel.

— **Zászlószentelés.** „A pécsi keresztény szociális egyesület“ folyó év augusztus hó 25. és folytatólagosan szeptember 1-én tartja özv. gróf Zichy Jánosné szül. gróf Redern Mária urasszony zászlóanyasága mellett zászlószentelési ünnepélyét és nagygyűlését. Az ünnepély sorrendje: Augusztus 25. reggeli 7 órakor gyülekezés az egyesületi helyiségben (József utca 15.) 1/2 8 órakor diszfelvonulás a püspöki palota elé a zászlóanya üdvözlésére. 8 órakor a székesegyházban szent mise. 1/2 9 órakor a székesegyház előtti téren dr. Giesswein Sándor, a magyarországi ker. szoc. mozgalom vezére, országgy. képvis. beszenteli az egyesületi zászlót. Szegbeverések. 9 órakor felvonulás az egyleti helyiségbe, esetleg a budai kath. körbe, hol az ünnepélyes helyi és pécsvidéki ker. szoc. nagygyűlés lesz dr. Giesswein Sándor és Eröss Károly e. diszelnök elnöklete alatt. Szept. 1-én d. e. 10 órakor az egyesületi helyiségben zászlószegbeverési ünnepély, 4 órakor a budai kath. körben szini előadás, szinre kerül: Janics F. Vörös Zászló szoc. népszínműve.

— **Honvédek elvonulása.** A pécsi 19. h. gyal. ezred pécsi zászlóaljai aug. 22-én külön vonaton Dombóvárra mentek, ahol találkozott a honvéd ezred kaposvári zászlóaljával és ott az egész ezred egyesült. Az ezred péntekig Dombóváron és a környékbeli falvakban gyakorlatozik és onnantól Budapest felé folytatja útját, mivel hadosztálygyakorlataikat Hatvan környékén tartják meg a honvédek, akik szeptember közepén térnek vissza Pécsre. A katonaságnak most csak hirmondója van Pécssett.

— **Névmagyarosítás.** Kk. Schwartz Jenő pálfai illetőségű, ugyanottani lakos családi nevét Sas-ra változtatta.

— **Ellenőrzési szemlék.** Az idei ellenőrzési szemlék egy a honvédség, mint cs. és kir. hadsereg részéről elmaradnak.

lemmel lesz a kerületünkbeli lelkészek és az egyház egyéb alkalmazottainak gyermekeire. — Az igazgató tanács élén mint elnök dr. Szilassy Aladár közigazgatási bírósági tanácselnök, a tolnai ev. ref. egyházmegye világi elnöke áll s a vezetésben a legkiválóbb pedagógusok, mint dr. Kiss Áron, dr. Vécsey Tamás, Komáromy Lajos, dr. Neményi Imre, Szócs Farkas támogatják, míg az intézet igazgatónöje Fráter Eszter, a belvárosi felsőbb leányiskola egyik kiváló tanereje lesz. E nagy hiányt pótló intézetet a legmelegebben ajánljuk a tanítató szülők figyelmébe.

— **Sikkasztó postamesternő.** Réthy Sándorné szül. Ódor Mária keszöhidegkuti postamesternő férjével, ki neki hivatalában segédkezett, apránként 1130 kor. 50 fillért, férje pedig egy összegben 960 koronát sikkasztott. A sikkasztó házaspár Amerika felé vette útját, de nem volt nyitva az ottani élet, haza jöttek tehát szép Magyarországra, hol azonban Kaposvárott letartóztatták őket. Ügyüket Agoston István kir. ítélő táblai bíró elnökletével e hó 17-én tárgyalta a szekszárdi kir. törvényszék. A vádat Fischer Imre kir. ügyész emelte ellenük, míg védőjük dr. Török Ottó és dr. Szász József ügyvédjelölt volt. A tárgyalást Fischer Imre kir. ügyész kérelmére, hogy a bizonyítás adatait kiegészíthessék, a kir. törvényszék elhalasztotta.

— **Villanyvilágítás bevezetése.** A villanyvilágítást bevezetik a vármegyeház főjegyző lakosztályába is.

— **Rablógyilkossági kísérlet.** Titokzatos gyilkossági ügyben nyomoz a szekszárdi csendőrség. Novák Ferenc szekszárdi mézszáros feljelentést tett, hogy ellene rablógyilkossági kísérletet követtek el. Az esetet a következőképp adja elő Kovács Adám Török, ifj. Csepri Sándor és Zemány János szekszárdi felső-utcai lakosok vasárnap d. u. kocsival megálltak Novák nagyanyjának lakása előtt s onnét Csepri, aki Nováknak jó barátja volt, Novák nővérét átküldte hozzá, hogy menjen el velük juhokat venni. Novák magához vett 3000 koronát s megindultak Sióagárd felé. Midőn a sióagárdi elágazáshoz értek, Csepri azt az ajánlatot tette, hogy tekintettel az idő előhaladottságára, ne menjenek tovább, hanem ők majd vadásznak. Novák pedig, akinél nincs fegyver, hajtson. Az uton folyton járt a nép, így nem merték megállni, hanem abban hagyták a vadászatot és rövid borozás után haza indultak. A kocsi kocsma előtt megálltak vacsorázni. Itt feltűnt Nováknak, hogy már terítve volt részükre, tehát várták őket. Nováknak a fizetés alkalmával a kocsmárosné egy hiányos 20 koronást adott vissza, amiből szóváltásba keveredtek, ami közben paprikát szórtak Novák szemébe. Ezzel a mulatságnak vége szakadt s megindultak haza felé. Novák a kocsiiban állt, Csepri pedig gyalog ment a kocsi után, miért Novák szólt neki, hogy álljon fel. Abban a pillanatban Csepri föbe ütötte úgy, hogy leesett a kocsirol, amikor aztán neki estek és agyba-föbe verték. Novák nem vesztette el eszméletét, hanem felugrott s beszaladt a szőlő közé, ahol elbújt. Üldözői így elvesztették szem elől s tovább mentek. Hosszu rémes várakozás után kocsirobozást hallott, előbújt fejtekéből elkapta a kocsi lámpáját és kérte felvételét. A kocsiiban ülők, Hahn Lipót szekszárdi kereskedő feleségével, gyermekeivel, vejével támadónak hitték a hirtelen kocsijuk mellett termett alakot, de végre a kocsi felismerte s így behozták Szekszárdra. Novák sérülései súlyosak s gyógyulásuk az orvosi lelet szerint 40 napot vesz igénybe.

— **Tolvaj inas.** Horváth Béla uzbordjádi vaskereskedőtől Marosi József tananocoz többféle tárgyat ellopott. A mikor a lopást észrevették, megszökött, a csendőrség elfogta és a szekszárdi kir. ügyészséghez kísérte.

— **Lövöldöző szomszéd.** Pámer János paksi lakos falyó hó 18-án reggel 4—5 óra között Kolonics Ferenc ottani lakost lakásának kerítésén keresztül megleste s mikor Kolonics az udvarra kiment, forgópisztolyból kétszer reá lőtt, de nem találta. Kolonics

Pámer feleségét rágalmazásért beperelte s ezért akart rajta boszút állni.

— **A ki nem tiszteli a gyengébb nemet.** Pili Sándor miszlai lakos özv. Herczeg Imréné ugyan ottani lakost úgy meg verte, hogy kórházba kellett szállítani.

— **Tűz.** A Böleske községhez tartozó Nagy Lajos-féle pusztán Szilágyi Ferenc házának padlása kigyulladt és leégett. A tüzet gondatlanságból Szilágyi Ferenc idézte elő, miért is a csendőrség a dunaföldvári m. kir. járásbírósnál feljelentette.

— **Az attasé.** Néhány hónappal ezelőtt Bécsben letartóztatták Klein Jenő szekszárdi születésű ügynököt, a ki Bécsben Kornis Jenő követségi attasé gyanánt szerepelt és ily módon egy hölgytől, a kivel megismerkedett, nagyobb összegű kölcsönt csalt ki. A bécsi járásbírósnak most vonta felelősségre Kleint hamis bejelentés és lopás vétsége miatt, mert hölgyismerősének ridiküljéből állítólag egy aranyat is kilopott. A járásbíró a lopás vádjára alól fölmentette s hamis bejelentés miatt három napi elzárásra ítélte. Kleint egyúttal Ausztria egész területéről kiutasították.

— **Elgázolta a biciklit.** Fischer Simon decsi bádogos mester Ócsényből biciklin ment haza Decsre. A járművel a kocsis ut bal felüli részén ment, és vele szembe egy ócsényi asszony a kocsis ut másik részén jött. Mikor már közeledtek egymáshoz és mert az asszony nem tekintett fel, ennél fogva Fischer csepengett. Az asszony ijedében nem-hogy félrehúzódott volna, hanem egyenesen nekiszaladt a biciklinek, de oly gyorsasággal, hogy Fischer már nem tudta fékezni biciklijét és keresztül hajtott az asszonyon, ki könnyű testi sértést szenvedett. Az asszony állítólag feljelentette az esetet a hatósághoz.

— **Gondatlanságból okozott tűz.** A Böleskéhez tartozó Nagy Lajos-féle Felhágó pusztán e hó 17-én tűz ütött ki, mely alkalommal 800 kereszt rozs, szalma és 2 öl tűzifa égett el. A tüzet gondatlanságból Lipót György Szentandrás-pusztai lakos uradalmi gépész idézte elő, miért is a csendőrség a dunaföldvári kir. járásbírósnak feljelentette.

— **Verekedés.** Folyó hó 17-én Nagydorogon Tóth István 19-éves, Molnár István 19 éves és Tancsa József 20 éves legények összeszólalkozás közben Kozma József nagydorogi 20 éves posta küldőnczöt megverték, minek következtében 14 napnál hosszabb ideig nyomhatja az ágyat. A tetteseket a csendőrség a paksi m. kir. járásbírósnak feljelentette.

— **Tűz** A Guld József tolnai lakosnak prészápadlásán levő széna f. hó 20-án este 1/4 9 órakor ismeretlen okokból kigyulladt. Az istálló tetőzete és nyolcz kocsis széna elégett.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferenc József keserűvíz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

— **Rendőri hírek.** Pálfán f. hó 21-én Porteleki Józsefet többen annyira megverték, hogy másnap meghalt. — **Szeifert** Henrik dunaföldvári ácsmester nejehez kézi munka tanulás végett naponkint oda járt Horváth Ferenc 13 éves Mária nevű leánya. Mikor Szeifertné hazulról eltávozott, a leány annak ruhája zsebeit átkutatta s az abban talált pénzt megdézsmálta, sőt még ezzel sem elégedett meg, hanem az ott talált szekrény kulcsával a szekrényt is fenytotta és összesen 40—46 koronát ellopott, mely összegnek nagy részét anyjának átadta. Mindkettőjüket feljelentették a bíróságnál. — **Polyondi** József, Adám Ferenc és Adám József tolnai lakosok Kovács János és Kovács Mihály ugyanottani lakosokat hatalmasan elverték, úgy hogy a sértettek súlyos testi sértést szenvedtek.

— **Öngyilkos aggastyán.** Geisz József 80 éves zombai lakos f. hó 21-én lakásán felakasztotta magát és meghalt. Geisz Józsefen az utóbbi időben elmezavar szünetei látszottak s valószínű, hogy öngyilkosságát is ily állapotban követte el.

Szőlőmívelő gépek versenye.

A fogatos szőlőmívelő gépek bemutatására összehívott bizottság e hó 23-án d. u. 3 órakor Nagydorogon, a községi iskola termében gr. Széchenyi Domokos elnöklése mellett értekezletet tartott.

Jelen voltak: Gr. Széchenyi Domokos, Sass László, Fördös Dezső, Bakay Dezső, Györe Pál, Molnár József, Blascók Gyula, Boross Zoltán, Oravecz István, Dobrovits Kálmán, Kurcz István, Nits István és dr. Drucker Jenő a magyar szőlősgazdák országos egyesületének igazgatója, aki ismertette a szükségét a szőlőmívelő gépek alkalmazásának, amelyeket a mai munkáviszonyok kényszerítőleg adnak a szőlősgazda közönség kezébe.

Három kérdést állított fel:

1. Szükség van-e a gépek bemutatására?
2. Mikor történjék az meg?
3. Hol?

Az első kérdésre az értekezlet igenlő választ adva, a második kérdésre szeptember hó 12-ikének d. e. 10, d. u. 2 óráját állapította meg, a harmadikra Nagydorogon az uradalmi szőlőt.

Hosszu vita után, melyben az értekezlet minden tagja részt vett, kimondatott, hogy egy véleményt mondó bizottság t. i. juri küldessék ki, amely a gépek hasznavehetőségére vonatkozólag a bemutatás után véleményt nyilvánítson.

A jurinak elnöke lett: Fördös Dezső. Tagjai: Dr. Drucker Jenő, Sass László, Tóth Károly, Bakay Dezső, Molnár József, Oravecz István, Dobrovits Kálmán, Nits István.

A gép bemutatás napján a dorogi állomáshoz a közeli uradalmak állítanak kocsit, s az értekezésre vonatkozó intézkedéssel Bakay bizott meg. Tekintve azonban, hogy a kisebb községben, nagy számmal jönnek össze az érdeklődők, kívánatos, hogy a résztvevők előre jelentsék be részvételüket.

VIDÉK.

A vármegyei tűzoltó szövetség gyűlése Dunaföldvárott.

Tolnavármegye tűzoltótestületeinek szövetsége f. évi aug. 20-án tartotta évi rendes közgyűlését Dunaföldvár vendégszerető falai között. Mindazok, kik résztvehettek az ezen alkalommal kifejtett ünnepélyeken, élénken érezhették azt a páratlan vendégszeretetet, mely körülvette őket a földvári derék bajtársak részéről, kik fáradságot nem ismervé, mindent elkövettek, hogy vonzóvá, kedvesse tegyék az ott tartózkodást. Az elszállásolás nehéz munkáját oly példás pontossággal oldották meg, hogy mindenki nyájas otthonra talált a megérkezéskor s talán ez az oka, hogy a Stefánia kertben rendezett ismerkedési estély oly pompás hangulatban folyt le.

Ez azonban csak előzménye volt azon ünnepségi sorozatnak, mely aug. 20-án lezajlott, melynek kezdetét a riadó hangjai jelezték, ébresztgetvén a még álomban szendergőket. Fél 8 órakor sorakoztak a jelenlevő tűzoltó testületek teljes díszben, saját zászlójuk alatt az őrtanyán, hogy együtt vonuljanak fel a plébánia templomban rendezett isteni tiszteletre, a mely alatt a kóruson a földvári tűzoltó zenekar egyházi darabokat adott elő a helybeli organista kántor és tűzoltósági karnagy vezetése és orgona kísérete mellett. 10 órakor mutatta be a dunaföldvári tűzoltó testület diszgyakorlatát a Duna partján levő gyakorló téren, hol először iskolaszerelest végeztek úgy a fecskendővel, mint a többrendbeli mászó-szerekkel, melyet követett a minden szer igénybevételével rendezett támadás.

Ezek a gyakorlatok fényes jelét adták a dunaföldvári tűzoltóság képzettségének s gyakorlati tudásának, valamint azon ügyszereket és csüggedetlen érélynek, mely a vezetőséget, az egész tisztikart eltölti a humanus ügy szolgálatában, a mely megnyilatkozik nemcsak a gyakorlatok összevágó pontosságában, hanem a szertárak, az őrtanya berendezésében s a megelőző tűzrendészet

minden intézményében. Jól eső örömet, sőt büszkeséget költhet annak tudata, hogy Tolnavármegyének olyan tüzoltó testületei vannak, mint a dunaföldvári derék testület is.

A bevégzett diszgyakorlatot követte a vármegyei tüzoltó testületek szövetségének évi rendes közgyűlése, a tulajdonképeni központ, a mely alkalmat adott a többi aktus kifejtésére. Ez a közgyűlés a városháza impozáns tanács-terében folyt le, s az elnöki tisztet ez alkalommal Nagy István dombóvári főszolgabíró s szövetségi alelnök töltötte be azon ajánlatos oknál fogva, mert a szövetség köztitiszteletben álló elnökét Boda Vilmost a családjában történt súlyos betegség távoltartotta.

A gyűlés kiemelkedő pontjai — mint rendesen — most is a tüzfelügyelők és pénztár-vizsgáló bizottság jelentései voltak, az előbbieket hű képet adván a vármegyei tüzrendőri állapotának s a községek tüzvédelmi felszerelésének, az utóbbi pedig a szövetség anyagi erejének, mit legjobban igazol az 1536 kor. 63 fill. maradvány, mellyel a szövetség ez évi pénztári naplója záródik. Elénk eszmecserére adott alkalmat a decsi tüzoltó-testület indítványa, mellyel felvettette az évi közgyűlések keretében rendezendő versenyek eszméjét, míg végre a közgyűlés a választmányt bízta meg a versenyszabályok kidolgozásával. Egyéb folyó ügyek letárgyalása után a jövő évi gyűlés helyét 1908 augusztus 20-ra Bátaszékre tűzvéden ki, a közgyűlés bevégződött, helyet adván a fehér asztalnak, a Stefánia kertben fél 1 órakor kezdődő társas ebéddel.

Ennek rendezése is a vendéglátó testület mindenre kiterjedő figyelmét és körültekintő eljárását dicséri. A felkészültök sorát Nagy István főszolgabíró s alelnök nyitotta meg, éltetvén József főherceget, mint a Magyarországi tüzoltóság főparancsnokát, valamint Dunaföldvár vendégszerető közönségét. Biró Imre helybeli plébános magasan szárnyaló beszédben a testületi egyetértésre, dr. Schöber László elnök-parancsnok a Szévald családra üríti poharát, bemutatván ezeknek elmaradásukat kimentő levelét. Kuthy István ref. lelkész a dunaföldvári tüzoltóságot, majd ennek fáradhatatlan parancsnokát s elnökét dr. Schöber Lászlót élteti, míg Serer altiszt ügyes beszéd kíséretében az egész tisztikarért, Bodor György bíró pedig a vendégekért emelt poharat.

Bankett végeztével itt is, ott is a szórakozás többféle alkalma kínálkozott, jelölül annak, hogy még mindig kifogyhatatlan a helybeli testület a vendégek szórakoztatásában, kiknek lelkében bizonyára még sokáig fog élni a tüzoltó szövetségi gyűlés napjainak emléke.

Referens.

TANÜGYI HIREK.

Értesítések.

A szekszárdi áll. főgimnáziumnak 1907/8. tanévre vonatkozó értesítése. A magánvizsgálatok, valamint a javító, pótló és felvételi vizsgálatok folyó évi augusztus hó 30-án reggel 8-kor kezdődnek. A tanulók felvétele és beírása szeptember három első napján történik. Ezentul egy hétig csakis a késedelmüket szigorúan igazoló tanulókat veheti fel az igazgató. A még később jelentkezők felvételét az igazgatóság útján benyújtott folyamodványra a tankerületi főigazgató engedheti meg. Mindazon tanulók, kik első ízben iratkoznak az intézetbe, beiratáskor iskolai bizonyítványukon kívül keresztelő levelüket (illetőleg születési bizonyítványukat) és újraoltási bizonyítványukat is bemutatni tartoznak. A felvételre minden tanuló személyesen és atyja, vagy gyámja kíséretében tartozik az intézet igazgatójánál jelentkezni. Akik az V-ik osztályba kívánnak felvételt, a beiratás alkalmával szüleik, illetve gyámjaik által nyilatkozni tartoznak az iránt: vajjon a görög nyelvet, vagy az ezt helyettesítő tantárgyakat (görög remekírók ismertetése magyar fordítása és szabadkézi rajzolás) fogják-e tanulni? A felvétel

(beiratás) alkalmával minden tanuló fizet: felvételi díj czimén 8 koronát, az ifj. könyvtárra és az évi értesítőre 2—2 koronát, a tanulmányi kirándulási alapra 1 koronát, összesen 13 koronát. Az évi tandíj 60 korona, mely négy részletben fizethető, u. m. az első részlet október 15-ig, a második december 1-ig, a harmadik márczius 15-ig, és a negyedik május 1-ig. Akik ezen határnapokig nem tesznek eleget kötelezettségüknek, az iskolát többé nem látogathadják. Szegénysorsu és jó magaviseletű tanulók, ha jeles vagy legalább jó előmenetelt tanúsítottak, a tandíj elengedéseért folyamodhatnak. Folyamodni minden tanévben csak kétszer lehet: az év első felében szeptember 15-ig, a második felében február 15-ig. A vidéki szülők helyesen cselekszenek, ha gyermekeik szálláshelyének megválasztásában az igazgató utmutatását veszik igénybe, aki szívesen ajánl megfelelő szállást nyújtó családokat. Különösen figyelmeztetem végül a szülőket, hogy tisztátalan ócska tankönyvek használatát a tantestület meg nem tűri, azért ilyenek megvételétől a tanulók óvakodjanak. Az intézet továbbá csak olyan tanszereket fogad el, a melyek czélszerűség szempontjából megfelelőek és hazai gyártmányok.

A szekszárdi polgári fiú- és leányiskolába az 1907—1908. tanévben a felvételek és beiratások szeptember hó 1-től 5-éig fognak tartani, délelőtt 9—12 óráig, az igazgatósági irodában. E napok délutánjain tartatnak a felvételi-, pótló és javító vizsgálatok. A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 6-án lesz. A polgári leányiskola I. osztályába felvehető minden tanuló, aki legalább 10 ik életévében van és az elemi iskola negyedik osztályában megkivánt ismeretekkel rendelkezik. Ennek igazolására szolgál a bizonyítvány vagy a felvételi vizsgálat. A polgári leányiskola bármely osztályába bevehető minden olyan tanuló, aki koránál és képzettségénél fogva abba beillik s e képzettségéről felvételi vizsgálaton bizonyágot tesz. Azon növendékek, kik egy, két, vagy három rendes tantárgyból elégtelen osztályzatot nyertek s felsőbb osztályba kívánnak felvetettni, javító vizsgálatra jelentkezhetnek. De aki ebbeli szándékát aug. 15-ig be nem jelentette, elégtelen tanjegyeinek kijavítására többé igényel nem bír, hanem az egész osztályt ismételni tartozik vagy az egész osztályról magánvizsgálatot köteles tenni. Beiratási díj 4 korona, tandíj 16 korona; fizetendő ezenkívül: nyomtatványok díja 1 korona, könyvtári illeték 1 korona. Hitoktatási díj fejében fizetnek a növendékek 4 koronát, tanítói nyugdíjalapra minden tanuló 30 fillért. Ezen illetmények két részletben fizetendők, 18 korona 30 fillér a beiratáskor és 8 korona február hó első napján. Akik francia nyelvet tanulnak, egész évre e tárgy tanulásiért 20 koronát fizetnek. Tandíjelengedésben azon szegénysorsu, szorgalmas és jóviseletű növendékek részesülhetnek, kik szegénységüket községi bizonyítvánnyal igazolják. A tandíjelengedés iránti kérvények az iskolaszékhez czimezve beiratás alkalmával adandók be az igazgatósághoz. Szegény tanulók tankönyvben is nyerhetnek segélyt. Figyelmeztetnek a t. vidéki szülők, hogy gyermekeik szálláshelyének megválasztásánál az igazgató utasítását vegyék igénybe, kinél városunknak azon családjai, kik kosztos tanulókat tartani óhajtanak, ebbeli szándékukat bejelentik. Kovácsné Nagy Lujza, igazgató.

A szekszárdi áll. s. k. 6. oszt. polgári fiúiskolában a tanulók felvétele az 1907—1908-ik tanévre szeptember hó első 3 napján délelőtt 9—12-ig történik. A javító és felvételi (különbözeti) vizsgák augusztus hó 31-én d. u. 3—6-ig fognak megtartatni. A beiratásra megállapított időn túl szeptember végéig a tanulók csak a késedelmet igazoló alapos ok mellett vehetők fel.

A polgári iskola I-ső osztályába szabályszerűen csak oly tanuló léphet be, ki életének 9 évét betöltötte és a népiskola IV. osztályát legalább elégséges eredménnyel elvégezte és azt iskolai bizonyítvánnyal igazolja.

Az elemi népiskola V—VI-ik osztályát jelesen végzett tanulók a polgári iskola II-ik, illetve III-ik osztályába is felvehetők, ha koruknál fogva oda beillenek s ha a tantervi különbözethez a megkivánt felvételi vizsgát sikerrel leteszik.

A középiskolákból a polgári iskola megfelelő osztályába átlépni óhajtó tanulók, ha a középiskola előző osztályait legalább elégséges eredménnyel végezték, a tantervi különbözethez a megkivánt felvételi vizsga sikeres letétele mellett vehetők fel.

Ugyancsak felvehető az említett felvételi vizsga kötelezettsége mellett azok, kik a gimnáziumban a latin vagy görögnyelvből, a reáliskolában a franczianyelvből elégtelen osztályjegyet nyertek, de a többi tárgyból legalább elégséges minősítéssel bírnak.

A felvételi vizsgák a tanév elején teendők le s vizsgadíjjal tárgyaként 4 korona fizetendő.

Első felvételre a tanulók csak szülőik vagy azok helyettesei kíséretében jelenhetnek meg s kötelesek születési, iskolai és újraoltási bizonyítványukat bemutatni. Iskolai illetékek; Beiratási díj 4 korona, tandíj 16 korona, könyvtári illetmény 1 korona, nyomtatványok díja 1 korona, hittanítási díj 4 korona, kirándulási alapra 1 korona és tanítói nyugdíjalapra 30 fillér. A rendes illetékekből fizetendő beiratáskor 19 korona 30 fillér és február 1-én 8 korona. A franczianyelv tandíja a jelentkezők számától tétetik függővé és 20—40 koronáig terjedhet.

Tandíjelengedésben részesülhetnek oly szorgalmas és jó magaviseletű tanulók, kik szegénységüket községi bizonyítvánnyal igazolják. Tanárok és tanítók mellözhetik ezen bizonyítvány csatolását. Kérvényező csak a tanuló szülője, vagy ennek helyettese lehet. A kérvény az iskolaszékhez czimezve a beiratás alkalmával az igazgatónál nyújtandó be. A kérvényhez csatolandó az előző tanévről szóló bizonyítvány és egy évnél nem régebb keletű szegénységi, vagy vagyontalansági bizonyítvány. A kérvény bélyegmentes, ha hiteles szegénységi bizonyítvánnyal van ellátva, ellenkező esetben bélyegköteles.

A fél vagy egész tandíjmentesség a tanév alatt is megszűnik: a) ha a mentes családjának vagyoni viszonyai kedvezőbbé válnak; b) ha a tanuló valamely időszakkban a magaviselethöz „szabálytalan” vagy „rossz” minősítést, vagy c) ha a tanuló az év folyamán egy rendes tárgyból, az éneket és testgyakorlatot nem számítva, „elégtelen” osztályjegyet nyer.

Figyelmeztetnek a t. vidéki szülők, hogy gyermekeik szálláshelyeinek megválasztásában az igazgató kellő utmutatással szolgál és szívesen ajánl megfelelő és megbízható, szállást adó családokat.

Kelt Szekszárdon, 1907 augusztus hó 16-án.

Az igazgatóság.

A szekszárdi Májer-Arlow-féle nyilvánossági joggal felruházott elemi fiú- és leánytanintézetben, amely itt valóságilag nagy hiányt pótol, az 1907—1908-ik tanévre a felvétel szeptember 1-től 8-ig történik. A felvételi díj 3 korona. Hitoktatási díj egész tanévre 4 korona. A havi tandíj az I-ső és II-ik oszt. 6 kor., a III-ik és IV-ik oszt. 7 kor., az V-ik és VI-ik oszt. 8 korona.

A bonyhádi nyilv. magán polgári leányiskolában a beiratkozások folyó évi szeptember 2, 3 és 4-én lesznek, az előadás pedig szeptember 5-én kezdődik. Bővebb felvilágosítással szolgál az iskola igazgatója. Iskolaszék megalakulása. A diósberenyi rk. iskolaszék újra alakult. Egyházi elnök: Rudolf Mátyás, világi elnök: Nikl Boldizsár és gondnok: Kremer Ferencz lett.

— Óvodák Dunaföldváron. Dunaföldvár község folyamodott a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterhez óvodintézetének dologi szükségletére államszegély engedélye zéréért. A miniszter most irt le a vármegyei kir. tanfelügyelőjéhez, hogy azon esetben, ha

Dunaföldvár község képviselőtestülete a már meglévő 3 állandó menedékházat óvodává szervezni hajlandó, a 3 új óvónő jelenleg. 600-600 K. fizetését 800-800 koronára, évi 200 200 koronás államsegéllyel felemelni és az óvodáknak a 3 %-os óvodai pótdoból fedezetlenül marad évi dologi kiadásait államsegélyből fedezni, fenntartván azonban magának a jogot az óvónők kinevezésére. Továbbá, mivel Dunaföldváron a nagyszámu óvónői tevékenység miatt 4 óvoda kevés, azon esetben, ha a község még 2 óvodát szervez, a miniszter a 2 óvónőt teljesen államsegélyből fogja fizetni.

Iskola megnyitása. A dombovári állami iskolát, melyet betegség miatt hatóságilag bezártak, az alispán e hó 19-én kelt rendeletével újra megnyithatónak jelentette ki.

Uj ismételő iskola. Pálfán rk. és ev. ref. gazdasági ismételő iskola alakult.

Szerkesztői üzenetek.

Emeritus, Füstös Flórián. Két rendbeli beces közleményüket, a mely a legközelebbi tüzesetből kifolyólag tűzoltóságunk szervezettségét kritizálja, tisztelettel félretettük. Önkéntes vállalkozásról levén szó, a bíráltnál nem lehetünk oly szigorúak, viszont azonban teljes mértékben osztjuk azt a nézetüket, hogy egy egész város vagyona felett való órködésünkben bár-hogy szívjuk is a fogunkat, előbb-utóbb el kell jutnunk odáig, hogy hivatásos, vagyis fizetett tűzoltóságról gondoskodjunk. De mert addig még nagyon sok víz lefolyik a Dunán, elismeréssel kell fogadnunk a mostani tűzoltóság nemes, önfeláldozó munkáját s a sokszor tándokolt kritika helyett jó tanácsos és más módon is — támogatni őket. Egyébként önként is ezt akar-ták, de más módon.

HIRDETÉSEK.

Eladó ház.

Szekszárdon, Virág-utca 474/i. sz. ház, mely áll 4. utca, egy udvari szobából, 2 téli és 1 nyári konyhából, éléskamra (mely esetleg szobának is használható), 2 méter széles, 8 méter hosszú üvegfolysóval, kuttal az udvarban, pincze, kiköveztett jégverem, gyümölcsös kert, 50 drb különféle termő gyümölcsfával, 200 tőke szőlőlugas, szabad kézből eladó. Esetleg Szent-Mihály naptól bérbeadó.

Értekezni lehet **ifj. Glantz Miksa** rőfős, rövid és divatáru kereskedővel **Szekszárdon.**

WEYRAUCH

Padlófénymáz

szagtalan és gyorsan száradó.

Ezen szagtalan máz a szobapadlóra és minden mázolható eszközre kitűnő, vízmentes és gyors száradása miatt nagyon kedvelt.

A mázolás ideje alatt szárad.

A festéktartalma máz a padlónak bármily színét teljesen fedi, míg a tiszta máz, melynek festéktartalma nincsen, egyedül fényt a padlónak adja.

Haszn. utasítás a festékes fénymázzal.

Kapható 1 kgr.-ot tartalmazó üvegekben **K. 2.20.** 1-3

Linoleum

1 kilogrammos dobozokban **K. 1.60.**

SALAMON TESTVÉREK

fűszer, esemege, tea, rum, cognac, bor- és ásványvíz kereskedésében

Szekszárd, br. Augusz-féle ház.

Kiadó gargon lakás.

A Tisztviselő-telepen egy szép tágas ujonnan beburorozott különbejáratu gargon szoba szept. hó 1-től kiadó.

Értekezni lehet **Schneider János** járási számvevővel.

Vadászok figyelmébe.

Lőport, hüvelyt, seréket, fojtást

legolesőbban kaphatók

Singer Viktornál

Szekszárd, Forház-tér.

Egy jó családból származó I-ső gimnáziumba járó fiut az 1907—908. tanévre elfogad egy állami tisztviselő, kinek fia szintén az első gimnáziumba fog menni.

Tudakozódní lehet e lap szerkesztőjénél.

Elemi iskolai magántanulók tanítását, valamint polgári és gimnáziumi alsóbb osztályba járók tanítását elvállalom. Kezdő hegedűsöket és zongorázókat is tanítok.

Czim a kiadóhivatalban

4013/1907. sz.

Tolnavármegye völgysegi járásának főszolgabírájától.

Pályázati hirdetemény.

Majos nagyközségben lemondás folytán megüresedett községi **jegyzoí** állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-a szerinti szakképzettséget igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi szeptember hó 5-én d. u. 5 óráig annál is inkább nyujtsák be, mivel a később érkező, avagy hiányosan felszerelt kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A községi jegyzői javadalmazás: 1. Készpénzfizetés 1900 korona. 2. 1 hold és 1389 négyszögöl szántó föld haszonélvezete. 3. Természetbeni lakás. 4. A vármegyei szabályrendelet értelmében szedhető írásdíjak; végrehajtási díjak. 5. A marhalevelek kezelése utáni jövedelmek.

A választási eljárás iránt később fogok intézkedni.
Bonyhádon, 1907. évi augusztus hó 17-én.

Becht Ödön
szolgabíró.

5462. sz.

1907.

Tolnavármegye dunaföldvári járásának főszolgabírájától.

Pályázati hirdetemény.

Tolnavármegye dunaföldvári járáshoz tartozó Györköny községben lemondás folytán megüresedett **aljegyzői állásra** pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában megkivánt minősítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **f. é. augusztus hó 28-ig** nyujtsák be.

Ezen állás javadalmazása állami kiegészítéssel évi 1000 korona fizetés, s a község házában egy szobából álló szabad lakás, mely lakást a község évi 100 koronával megváltani jogosult. A községi jegyző által reá bízott magánmunkálatok végzéseért az ez után járó díjak. A vágóbiztosi teendővel való megbízatása esetén a szabályrendeletileg megállapított díjak és a huszfogyasztási adó beszedéséért 5 %-os jutalék. Kézbesítéssel való megbízatás esetén évi 20 korona díjazás és esetleg a marhalevelek kiállítás díja is.

A választást Györköny község háza tanácstermében f. é. augusztus hó 29-én d. e. 10 órakor fogom megtartani.

Paks, 1907. évi augusztus hó 6-án.

Főszolgabíró megbiz.:

Dr. Bernáth Béla
szolgabíró.

HIRDETMÉNY!

Legjobb minőségű, vasalni való

F A S Z É N

5 kilótól kezdve kilója 12 fillér, nagyobb vételnél és viszontelárusítóknak kedvezmény. — Bel- és külföldi készén.

Felvágott kemény tűzifa,

elsőrendű legjobb minőségű bükkfahasáb

10 kiló 34 fillér, métermázsánként 3 kor. 20 fill., továbbá mindennemű hasáb-, ugyszintén dorong-tűzifa jutányos árban, saját telepemem, a vasuti indóházzal szemben kapható.

Bármilyen minőségű tűzifa

felfűrészelése ölenként 3 kor.

A eséplési időnyre szükséges

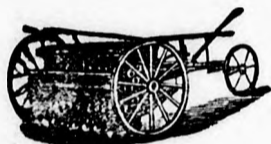
tatai 5 kilós briquett szén
jutányos áron kapható.

Kivánatra a fát, ugyszintén a szenet saját kocsimon házhoz is szállítom jutányosan.

Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

SZEKSZÁRDON. 3-10**DEBULAY IMRE**lakatos üzlete
SZEKSZÁRD.

Raktárt tart:

gazdasági gépekben,
borprés- és
szőlőzuzókban, 5-26

takaréktűzhelyekben.

Egy 4-es gőzcseplő garnitúr a 1000 frt,
egy 2 ló erejű gőzmotor 300 frtért eladó.**Eladó hintó.**

Egy teljesen jókarban lévő sárga félhintót 150 koronáért elad 2-3

Dömötör Miklós Szekszárdon.**Üzlet áthelyezés
saját házamba, Garay-tér.**Üzletemet teljesen modernül rendeztem be, gazdagon felszerelve **ékszer, arany, ezüst és chinaezüst tárgyakkal**, valódi fehér, alpaca ezüsstel átvont evőeszközökkel, **15 évi felelősség mellett.**Raktáron tartok: arany, ezüst, aczél, nickel **zsebórákat**, fali-, inga-, ébresztő órákat, a jelenkor legpontosabban járó óráit, ugymint: **Schaffhausen Longines Omega, Tawannes Wath Ch. Graziosa** világhírű pontosságú órákat 3 évi jótállás mellett; továbbá **tajtípákat, szivar és cigaretta szipkákat, szemüvegeket** bármely megoperált szemhez is és mindennemű apróbb tárgyat.Szakmámba vágó **mindennemű javítások, átalakítások, vésések gyorsan, pontosan és olcsón eszközöltetnek.****Schulz Gusztáv**

6-52

órák és ékszerész.

Ideális arcz-crème a **zsirtalan**
DIANA ARCZKENŐCS
nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

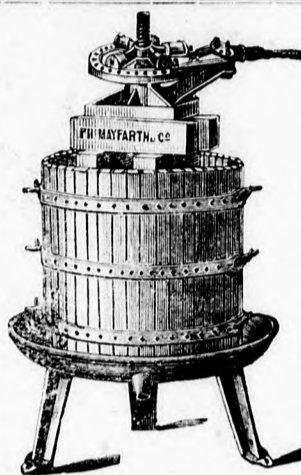
Éjjeli használatra a **zsirszerű****DIANA ARCZKENŐCS**
szeptő, májfolt és mindennemű arc-tisztátalanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor I kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárában Szekszárdon. 29-29**Szőlő-sajtók
Gyümölcs-sajtók**

„HERKULES“ kettős nyomószerkezettel kézi hajtásra

Hydraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zuzók, szőlőmalmok, bogyzó-gépek

Teljesen felszerelt

szüretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve

Lé-sajtolók, bogyzó őrlők

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámozó és vágó gépek

Szabad. önműködő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA“ permetező szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permetezésére

Szőlő-ekék

gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett különlegességgé legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárai, vasöntődeje és gőzhámorai által

BÉCS, II 1, Taborstrasse 71.

Kitüntetve 590 arany, ezüst éremmel stb. 7-13

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszontelárusítók kerestetnek.

A Styria- és**Demokrata-kerékpárok**az elsők között is elsők. **Két évi jótállás.**

Az összes alkatrészekből, acetylén-lámpákból és felszerelési tárgyakkból, valamint a legjobb minőségű kerékpárgummikból nagy raktár.

Nagy javító-műhely. PUCH-motorkerékpárok.

Olesó árak. Árjegyzék ingyen. Még mielőtt kerékpárt, vagy alkatrészt rendelne, ne mulassza el árjegyzékünket kérni.

Folnamegye legnagyobb kerékpár és varrógép raktára.

MÜLLER TESTVÉREK

varrógép, kerékpár nagyraktára és javító műhelye

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

9-10

Gimnázium, polgári fiu- és leányiskolában használandó

tankönyvek

használt és új állapotban

mindennemű

elemi iskolai tankönyvek

iskolatáskák, füzetek, könyvszijak, zsebkések, zsebtentatartók, mindennemű író- és rajzszerkek, u. m.: festékek, ecsetek, tus-esészek és mosópoharak, tusok, szines és fekete tenták, rajzeszközök, rajzdeszkák, fejes- és háromszög vonalzó, szines és fekete írónok, toll és tollszárak, radirok, tolldobozok stb. stb. a legelőnyösebben beszerezhetők

Báter János

könyv-, papir-, rajz- és íroszer-kereskedésében

Szekszárd, Kaszinó-bazár